

1. Τα εθνικά και φιλελεύθερα κινήματα στην Ευρώπη

σσ. 13 - 15

Ποια μορφή είχε πάρει η Ευρώπη και ο κόσμος της με το τέλος των ναπολεόντειων πολέμων;

Μετά τη γαλλική επανάσταση και τους πολέμους του Ναπολέοντα η Ευρώπη πλέον έχει ένα εντελώς διαφορετικό πρόσωπο.

- Παρόλο που οι ηγεμόνες κατάφεραν να επαναφέρουν το παλαιό καθεστώς εντούτοις σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες σημειώθηκαν κοινωνικές και πολιτικές ανατροπές και πολλές εξελίξεις είχαν ήδη εκδηλωθεί ή επρόκειτο να εκδηλωθούν.
- Οι **συντηρητικές ομάδες** [Μοναρχία, Εκκλησία, Γαιοκτητική αριστοκρατία] συγκρούονταν με καινούργιες πλέον ομάδες που είχαν βασικά χαρακτηριστικά τον **εθνικισμό**, το **φιλελευθερισμό** και το **ριζοσπαστισμό**.

Να ερμηνεύσετε τους όρους: ¹

Εθνικό κίνημα	Φιλελεύθερο κίνημα
είναι η προσπάθεια μιας κοινότητας ανθρώπων με κοινή γλώσσα και θρησκεία, παράδοση, ιστορία και κοινή ταυτότητα να αποκτήσει ανεξαρτησία από την εξουσία μιας άλλης ανθρώπινης κοινότητας.	είναι οι προσπάθειες προώθησης συνταγματικών και κοινοβουλευτικών θεσμών και κατοχύρωσης των πολιτικών δικαιωμάτων και ελευθεριών των πολιτών.
Αποσκοπούσε	Επιδίωκε
στην προβολή και επικράτηση ενός έθνους, δηλαδή μιας πολιτιστικής κυρίως κοινότητας	την προβολή και ανάδειξη ενός λαού, δηλαδή μιας πολιτικής κυρίως κοινότητας

¹ Βλ. και παράθεμα Εθνικισμός και Φιλελευθερισμός [σ. 13]

Ευρωπαϊκά κινήματα που εμφανίστηκαν κατά το 19ο αι.

ΠΟΛΩΝΙΑ	ΙΤΑΛΙΑ	ΒΡΕΤΑΝΙΑ	ΡΩΣΙΑ
Εθνικό κίνημα κατά των Αυστριακών, των Πρώσων και των Ρώσων	Άλλοι προτάσσουν την ενοποίηση των Ιταλικών χωρών και άλλοι την εισαγωγή φιλελεύθερων μεταρρυθμίσεων και οικονομική ανάπτυξη	Υποστηρίζονται παραδοσιακοί θεσμοί όπως ο κοινοβουλευτισμός και οι ατομικές ελευθερίες	Επανάσταση Δεκεμβριστών ¹ κατά της Μοναρχίας (τσαρισμού)

ΙΣΠΑΝΙΑ	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ
Το εθνικό κίνημα αντιτάχθηκε στον αυταρχικό μηχανισμό της ναπολεόντειας αυτοκρατορίας	Το εθνικό κίνημα αντιδρά στη γαλλική παρουσία αλλά και στις ιδέες του διαφωτισμού και του Ορθολογισμού	Επίδραση ιδεών Γαλλικής Επανάστασης. Το ισχυρό εθνικό κίνημα οδήγησε στην Ελληνική Επανάσταση του 1821

¹ Δεκεμβριστές: (Dekabristy) ονομασία που αποδόθηκε στους Ρώσους επαναστάτες, οι οποίοι πήραν μέρος στις εξεγέρσεις που ξέσπασαν τον Δεκέμβριο του 1825 στην [Αγία Πετρούπολη](#) και στη νότια [Ρωσία](#). Με τον ίδιο όρο χαρακτηρίστηκαν επίσης και τα μέλη των μυστικών ενώσεων που είχαν προετοιμάσει την εξέγερση.